

7/12261

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.09.0.SGB.0.11-610/ 5181
Konu : Kocaeli Milletvekili
Mehmet Hilal KAPLAN'ın
Yazılı Soru Önergesi

....../.../2012

5181

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 19.11.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10-93810 sayılı yazınız.

Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal KAPLAN'ın, Bakanlığımıza yönelttiği TBMM 7/12261 Esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAŞBAKTAR
Bakan

EK :
-Cevap Yazısı ve eki (6 Sayfa)

KOCAELİ MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET HİLAL KAPLAN'IN
TBMM 7/12261 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR :

Yapılan araştırmalar dünyadaki mevcut çevre kirliliğinin % 50 'sinin, son 35 yılda meydana geldiğini ortaya koymaktadır.

Ülkemize baktığımızda yaşanan hızlı nüfus artışıyla beraber düzensiz şehirleşme, plansız endüstrileşme yoğun bir şekilde yaşanmaktadır. Bu düzensizliğin sonucunda endüstriyel atıklar, zehirli maddeler gelişigüzel bir şekilde doğaya bırakılmakta. Yaratılan çevre kirliliği bütün canlılarda olduğu gibi, insan sağlığını da olumsuz yönde etkilemektedir. Yaşadığımız bu eko sistemde, doğal dengeyi bozan insanoğlu, hava, su ve toprağı aşırı bir şekilde kirlletmektedir.

Türkiye'de çevre bilinci maalesef yavaş bir şekilde gelişmektedir. İnsanlar çevre ile ilgili önlemleri yeni yeni almaktadır. Bu konuda çevresel dernekler, örgütler, aydınlar bilgilerini kamuoyu ile paylaşarak çevre bilincinin toplumda oluşması için mücadele vermektedir. İktidarınız ise çevre kirliliğinin azaltılması ve doğa tahribatlarının olmaması için önlem almak yerine, cezaiyi işlem uygulamakla yetiniyor. Bacadan çıkan gazların zararlı etkisini düşürmek veya suya deşarş edilen atığın verdiği zararları minimize etmekten se para cezası kesmeyi yeterli buluyor.

Ülkemiz genelinde karşılaşılan çevre sorunları, bölgelere ve şehirlere göre farklılık gösteriyor.

Bu bağlamda;

1-İktidarınız döneminde Türkiye genelinde çevre kirliliğı ile ilgili kurumlara ve kişilere kesilen para cezalarının toplamı ne kadardır? Bu kesilen para cezalarının ne kadarı doğanın yeniden yapılanması ve korunması için harcanıyor?

2-İktidarınız süresince çevre kirliliğı ile ilgili Türkiye genelinde kesilen yüksek cezaların ilk 100 ünü hangi kurum, kuruluş veya şahıslar oluşturuyor?

3-2000- 2011 yılları arasında Türkiye genelinde hava-su-toprak kirliliğinde artış veya azalış var mıdır? Bu artış veya azalışın illere göre istatistiki sıralaması nedir?

4-Çevre ile ilgili toplanan vergiler ve kesilen cezaların illere ve bölgelere göre dağılımı nedir? Bu cezalar ve vergiler nerede toplanmaktadır? Toplanan paralar nerelerde ne şekilde kullanılmaktadır?

CEVAPLAR:

1-Bakanlık Merkez ve İl Müdürlüklerimiz tarafından 2006-2012 (İlk 7 ay) yılları arasında gerçekleştirilen denetimler sonucu uygulanan idari yaptırım miktarları tabloda yer almaktadır.

CEZA UYGULAYAN BİRİM	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bakanlık Merkez	24.000	1.690.182	2.542.552	6.567.935	14.212.191	4.292.737	526.903,00
Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri	12.191.700	32.794.910	34.362.370	36.142.451	49.338.910	52.136.032	30.280.333,89
TOPLAM	12.215.700	34.485.292	36.904.922	42.710.386	63.551.101	56.428.769	30.807.236,89

2-Bakanlığımız birimlerinde önergede belirtilen hususlara ilişkin istatistiki veri bulunmamaktadır.

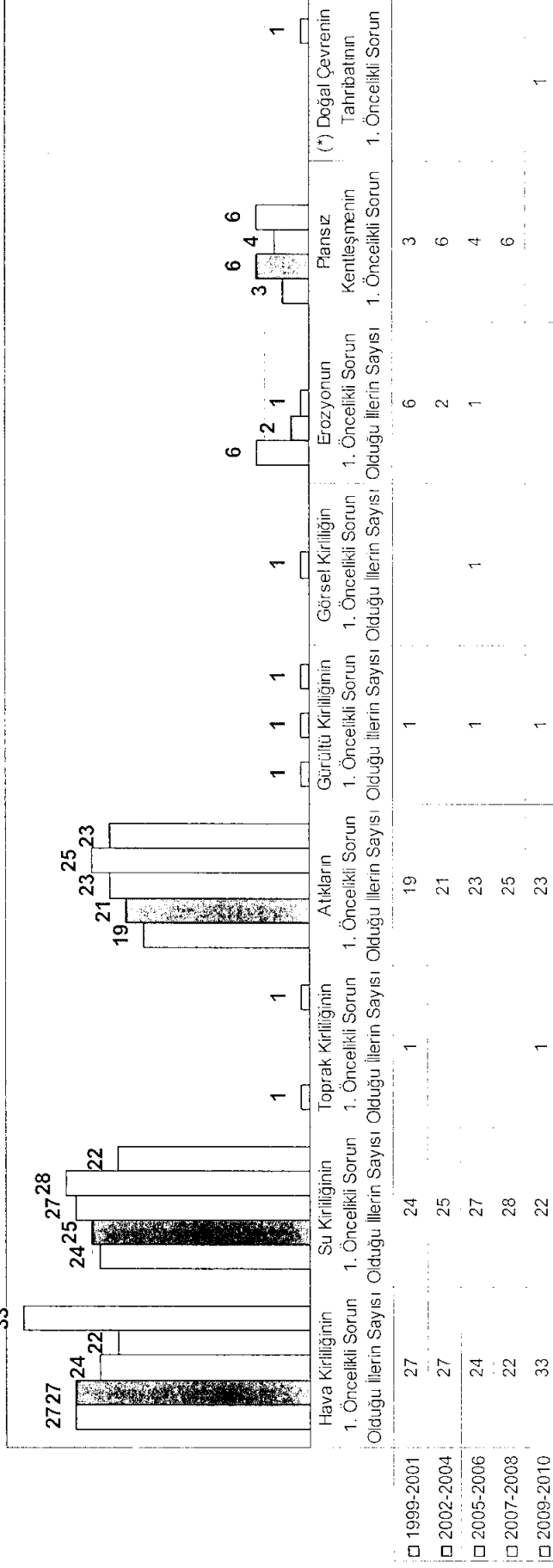
3-Türkiye’de 2009-2010 dönemine göre Bakanlığımız ve taşra teşkilatından elde edilen bilgilere göre, 33 İlde hava kirliliğinin, 23 İlde atıkların, 22 İlde su kirliliğinin, birer İlde toprak kirliliği, gürültü ve doğal çevrenin tahribatının öncelikli çevre sorunları olduğu görülmektedir. (Ek:1)

Türkiye genelinde hava kirliliğindeki artış ve azalışlara ait veriler ekte yer almaktadır. (Ek:2)

4-Çevre ile ilgili kesilen cezalar Çevre Kanununun 24 üncü maddesinin 4 ve 5 inci fıkralarında yer alan hükümlere göre kullanılmaktadır. Kesilen cezaların illere göre dağılımına ilişkin veriler ekte yer almaktadır. (Ek:3,4)

BİRİNCİ ÖNCELİKLİ SORUNLARIN DÖNEMLER İTİBARIYLA KARŞILAŞTIRILMASI

33

Not: Sorunların öncelik sırası İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerince belirlenmiştir.

Hava Kalitesi Azalan

İller

SO2

PM10

ADIYAMAN	KARAMAN	AFYON	KIRKLARELI
ANKARA	KASTAMONU	AYDIN	MALATYA
ARTVIN	KAYSERİ	BARTIN	MANISA
BARTIN	KIRKLARELI	BILECIK	MUGLA
BURSA	KONYA	BITLIS	NIGDE
CANAKKALE	MALATYA	BURDUR	ORDU
CORUM	MARDIN	EDİRNE	OSMANIYE
EDİRNE	MUGLA	GAZİANTEP	SAKARYA
ESKİSEHIR	NIGDE	GUMUSHANE	SINOP
GİRESUN	ORDU	ISPARTA	TRABZON
HAKKARI	OSMANIYE	KILIS	ZONGULDAK
HATAY	SINOP		
IGDIR	SIRNAK		
ISTANBUL	YALOVA		

Hava Kalitesi Değişmeyen İller

SO2

PM10

BILECIK	ARDAHAN
KILIS	KARAMAN
SAKARYA	

Hava Kalitesi Artan İller

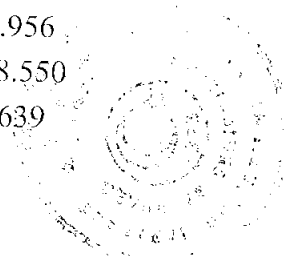
SO2

PM10

ADANA	ISPARTA	ADANA	ISTANBUL
AFYON	İZMİR	ADIYAMAN	İZMİR
AGRI	KAHRAMANMARAS	AGRI	KAHRAMANMARAS
AKSARAY	KARABUK	AKSARAY	KARABUK
AMASYA	KARS	AMASYA	KARS
ANTALYA	KIRIKKALE	ANKARA	KASTAMONU
ARDAHAN	KİRSEHIR	ANTALYA	KAYSERİ
AYDIN	KOCAELI	ARTVIN	KIRIKKALE
BALIKESİR	KUTAHYA	BALIKESİR	KİRSEHIR
BATMAN	MANISA	BATMAN	KOCAELI
BAYBURT	MUS	BAYBURT	KONYA
BİNGÖL	NEVSEHIR	BİNGÖL	KUTAHYA
BITLIS	RİZE	BOLU	MARDIN
BOLU	SAMSUN	BURSA	MUS
BURDUR	SANLIURFA	CANAKKALE	NEVSEHIR
CANKIRI	SIIRT	CANKIRI	RİZE
DENİZLİ	SIVAS	CORUM	SAMSUN
DIYARBAKIR	TEKIRDAG	DENİZLİ	SANLIURFA
DUZCE	TOKAT	DIYARBAKIR	SIIRT
ELAZIG	TRABZON	DUZCE	SIRNAK
ERZİNCAN	TUNCELI	ELAZIG	SIVAS
ERZURUM	USAK	ERZİNCAN	TEKIRDAG
GAZİANTEP	VAN	ERZURUM	TOKAT
GUMUSHANE	YOZGAT	ESKİSEHIR	TUNCELI
İCEL	ZONGULDAK	GİRESUN	USAK
		HAKKARI	VAN
		HATAY	YALOVA
		İCEL	YOZGAT
		IGDIR	

İl Adı	2009	2010	2011	2012
Adana	1.417.159	1.175.590	934.081	875.104
Adıyaman	97.158	7.934	45.985	14.244
Afyonkarahisar	176.667	3.926	298.822	225.608
Ağrı	31.062	2.792	64.349	90.557
Aksaray	99.149	91.076	242.149	107.013
Amasya	75.752	97.384	244.767	127.516
Ankara	1.870.175	3.257.365	1.847.025	1.621.703
Antalya	572.108	1.198.190	1.306.240	804.830
Ardahan	52.490	157.267	295.616	89.957
Artvin	290.209	193.854	114.601	348.684
Aydın	967.913	34.598	1.129.744	841.460
Balıkesir	465.931	1.667.790	873.903	998.924
Bartın	98.612	157.705	860.798	94.607
Batman	7.764	214.799	96.842	37.696
Bayburt	0	35.372	85.464	63.759
Bilecik	120.865	222.878	177.088	168.540
Bingöl	15.526	22.867	42.844	8.200
Bitlis	51.768	148.656	102.921	0
Bolu	131.776	283.464	280.394	82.641
Burdur	54.501	98.812	59.505	32.413
Bursa	2.314.090	1.619.493	2.384.814	409.954
Çanakkale	543.695	1.031.543	406.341	816.256
Çankırı	57.971	172.003	197.975	112.495
Çorum	543.861	517.866	180.268	150.861
Denizli	31.062	31.745	59.827	6.250
Diyarbakır	165.626	2.516.813	190.876	34.496
Düzce	458.078	319.105	507.178	128.609
Edirne	123.545	331.053	12.070	37.087
Elazığ	177.729	264.943	265.080	167.561
Erzincan	43.755	26.452	64.099	47.115
Erzurum	293.306	361.606	167.469	286.899
Eskişehir	337.633	319.858	463.908	103.938
Gaziantep	284.905	336.367	367.523	407.330
Giresun	116.401	419.538	402.104	235.220
Gümüşhane	0	33.094	14.244	5.000
Hakkâri	0	26.452	0	36.410
Hatay	2.561.833	443.177	469.410	267.740
Iğdır	2.000	1.973	6.350	143.575
Isparta	132.677	175.390	42.387	225.291
İstanbul	1.392.267	5.894.647	10.676.658	792.956
İzmir	2.183.008	1.764.220	2.089.786	3.168.550
Kahramanmaraş	137.589	720.267	343.843	16.639

2009-2012(ilk 7 ay) Yılları Arası İllere Göre Ceza Miktarı Verileri

İl Adı	2009	2010	2011	2012
Karabük	55.906	13.226	285.095	717.857
Karaman	0	0	0	9.420
Kars	0	119.570	29.746	186.590
Kastamonu	141.414	292.017	126.350	197.127
Kayseri	249.721	887.412	650.063	57.617
Kırıkkale	62.124	233.463	54.844	83.382
Kırklareli	186.360	457.599	299.153	514.710
Kırşehir	124.620	0	51.277	37.696
Kilis	193.292	11.150	9.675	0
Kocaeli	1.558.722	1.391.115	3.136.841	3.306.816
Konya	366.797	326.506	808.495	250.904
Kütahya	82.829	1.001.743	5.010.579	130.360
Malatya	197.250	242.484	175.188	135.316
Manisa	227.913	642.712	189.844	142.036
Mardin	349.768	85.917	84.309	32.127
Mersin	1.201.074	1.940.330	1.004.310	495.086
Muğla	2.532.802	816.913	695.748	482.606
Muş	14.351	215.107	2.640	0
Nevşehir	54.330	27.742	36.254	128.646
Niğde	47.224	126.517	65.521	4.599
Ordu	359.599	434.188	1.096.099	119.363
Osmaniye	337.131	219.713	398.102	225.803
Rize	264.670	692.968	292.826	551.407
Sakarya	1.337.523	904.304	1.135.575	266.920
Samsun	248.438	1.183.548	450.769	60.825
Siirt	0	0	79.772	0
Sinop	13.206	442.511	95.422	2.812
Sivas	275.082	448.168	376.177	178.750
Şanlıurfa	449.398	1.598.339	296.709	634.076
Şırnak	214.923	7.934	28.490	137.129
Tekirdağ	3.384.130	5.002.499	5.294.534	5.668.182
Tokat	259.560	651.859	179.646	131.697
Trabzon	1.664.102	519.550	399.890	568.326
Tunceli	0	13.226	62.587	31.410
Uşak	7.891	146.120	68.493	349.721
Van	21.857	284.495	0	79.829
Yalova	532.749	242.275	158.267	122.506
Yozgat	13.262	35.430	0	4.996
Zonguldak	614.820	1.270.336	591.394	0
Merkez	6.567.935	14.212.191	4.292.737	526.903
Toplam	42.710.389	63.541.101	56.428.769	30.807.237

